

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
ЕКОНОМІЧНИЙ НАУКОВИЙ ПОРТАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ ТА СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

10 листопада 2023 року

Одеса – 2023

УДК 657 (075.8): 339.486.4
JEL Classification: G3, M1, O1

Сучасні управлінські та соціально-економічні аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в умовах трансформації публічного управління: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (10 листопада 2023 року). — Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2023. — 230 с.

Редакційна колегія:

д.е.н., проф. Філіппова С.В., д.е.н., проф. Балан О.С., д.е.н., проф. Буркинський Б. В., д.н.держ.упр., проф. Ворона П.В., директор Георгієв Райчо, д.е.н., проф.Гусаріна Н.В., д.е.н., проф. Добрянська Н.А., д.е.н., проф. Дога В.С., д.н. держ.упр., проф Корецький М.Х., к.н. держ. упр., д.е.н., доцент, проф .Кулінська А.В., д.е.н., проф. Лебедева В.В., д.е.н. проф. Липинська О.А., проф. Марсела Слюсарчук, д.е.н., проф. Ніколюк О.В., доктор хабіл. ек. наук, проф. Пармаклі Д.М., д.е.н., проф. Подольчак Н.Ю., проф. Стефан Пурічі, д.е.н., проф. Ткач К.І., проф. Шенк Райнер, к.е.н. ст.викл. Граціотова Г.О., к.е.н., доцент Свірідова С.С., к.е.н., доцент Сита Є.М., к.пед.н., доцент Шепель М.Є.

У збірнику представлено роботи науковців, фахівців-практиків, аспірантів, студентів, у яких висловлено результати теоретико-аналітичних досліджень та практичні пропозиції з питань сучасних управлінських та соціально-економічних аспектів розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в умовах трансформації публічного управління.

Тези надано в авторській редакції. За виклад, зміст, достовірність та якість наданих матеріалів відповідають автори.

Призначений для фахівців, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти.

Щира вдячність програмному комітету конференції!

**ПРОГРАМНИЙ
КОМІТЕТ**

Голова програмного комітету:

Філіппова Світлана Валеріївна, дійсний член Академії економічних наук України, д.е.н., професор, директор Інституту економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка»

Співголова програмного комітету:

Балан Олександр Сергійович, дійсний член Академії економічних наук України, д.е.н., професор, зав. кафедри а публічного управління та адміністрування, редактор економічного наукового порталу Національного університету «Одеська політехніка».

Члени програмного комітету:

Буркинський Борис Володимирович – академік НАН України, д.е.н., професор, директор Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України,

Ворона Петро Васильович – начальник управління грантового забезпечення Національного фонду дослідження України, д.н. держ. упр., професор

Георгієв Райчо - director, Scientific-Technical Union of Mechanical Engineering, (Bulgaria).

Гусаріна Наталія Вікторівна – д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Добрянська Наталя Анатоліївна – д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Дога Валерій Семенович – д.е.н., професор, National Institute for Economic Research (Moldova).

Корецький Микола Христофорович – д.н. держ. упр., професор, заслужений діяч науки і техніки України, проректор Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського.

Кулінська Анжела Вікторівна – к.н. держ. упр., д.е.н., доцент, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Лебедєва Віра Василівна – д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Липинська Олена Андріївна – д.е.н., старший науковий співробітник, професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Марсела Слюсарчук – професор, професор кафедри людських та соціальних політичних наук Університету "Штефан чел Марє", м. Сучава, Румунія.

Ніколюк Олена Володимирівна – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту і логістики Одеського національного технологічного університету.

Пармаклі Дмитро Михайлович – доктор хабілітат економічних наук, професор, керівник НДЦ «Прогрес», Комратський державний університет (Moldova).

Подольчак Назар Юрійович – д.е.н, професор, завідувач кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка».

Стефан Пурічі – професор, проректор з університетського іміджу, міжнародних відносин та європейського розвитку Університету "Штефан чел Марє", м. Сучава, (Румунія).

Ткач Костянтин Іванович – д.е.н., професор кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Шенк Райнер – професор, консультант «TIME REALITIES SCIENTIFIC GROUP» (Germany).

Граціотова Ганна Олександрівна – к.е.н., ст.викладач кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Свірідова Світлана Сергіївна – к.е.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

Чобану Геннадій Георгійович – д.е.н., науковий співробітник Бухарестського університету «ARTIFEX» та Національного інституту наукових досліджень у галузі праці та соціального захисту (Румунія).

Шепель Марина Євгенівна – к.пед.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національного університету «Одеська політехніка».

**ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ
КОМІТЕТ**

Голова оргкомітету:

Липинська Олена Андріївна

Секретар оргкомітету:

Балан Денис Вікторович

Шановні науковці!

Дозвольте висловити подяку всім, хто у цих складних для країни умовах, знайшов час та можливість взяти участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні управлінські та соціально-економічні аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в умовах трансформації публічного управління».

На сьогодні, коли держава знаходиться в скрутному становищі. Проте обговорення управлінських, соціальних та економічних аспектів розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання, проблем державного управління та місцевого самоврядування і національної безпеки держави, а тако ж сталий розвиток виробничої сфери в умовах глобальних продовольчих, екологічних та фінансово-економічних викликів, соціально-економічна та інвестиційна політика держави в умовах трансформації публічного управління, сучасні комунікації та електронне урядування в умовах розвитку інформаційного суспільства приймають дуже актуальне та невідкладне вирішення цих питань, що й стали напрямками конференції.

Вирішення поставлених завдань є можливим лише за умови поєднання суспільного згуртання, науково-теоретичних здобутків та практичного досвіду представників різних регіонів України.

Виходячи з цього метою конференції постає обговорення актуальних питань з проблем та перспектив розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання в контексті сучасних управлінських та соціально-економічних процесів для досягнення стабільності під час війни, обмін інформацією, викладення результатів наукових досліджень, переймання існуючого досвіду в вирішенні багатьох питань що з часом дозволить привести наше суспільство до перемоги і усунути наслідки окупації та руйнування.

Бажаю всім учасникам конференції плідної роботи, нових наукових звершень, успіхів у цій благородній справі, натхнення, творчих здобутків, нових ідей, успіхів у житті та праці.

А також щиро бажаю Всім мирного неба над головою.

Сподіваюсь на подальшу плідну співпрацю! Слава Україні!

Зав. кафедри публічного управління та адміністрування
Навчально – наукового Інституту економіки
та менеджменту Національного університету
«Одеська політехніка»

Олександр БАЛАН

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

<i>Balan O., Shepel M., Mytroshak I.</i> The Directions For Stimulating The Public Authorities Interaction in The Field of Social Protection of Ukraine's Population	10
<i>Банашко О.О., Захаркевич Н.П.</i> Методи управління витратами в сучасних умовах	11
<i>Бурковська А.І. Онопрійчук Д. О.</i> Особливості управління персоналом на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу	14
<i>Волкова М.О., Перерва П.Г.</i> Проблеми та перспективи розвитку малого інноваційного бізнесу в Україні	16
<i>Вороніна В.Л. Зосіменко І. А., Горбатюк Л. М.</i> Основні способи стимулювання персоналу в умовах війни	18
<i>Гусаріна Н.В., Джига В.І.</i> Управління закладом охорони здоров'я комунальної форми власності під час реорганізації	20
<i>Домбровська В.М., Липинська О.А.</i> Інструменти реалізації механізмів державно-приватного партнерства на інфраструктурному рівні	22
<i>Калінін Д.О., Черкасов Д.Ф.</i> Теоретичні аспекти інновацій в системі управління	24
<i>Кармазіна В.С., Кисільова І.Ю.</i> Цифровізація пенсійного фонду України	27
<i>Козицька Г.В., Царенко Є.С.</i> Особливості сучасної регіональної політики європейського союзу	29
<i>Корват О.В.</i> Спрямування державної інноваційної політики на розвиток Індустрії 4.0.	31
<i>Кушнір В. В., Липинська О. А.</i> Удосконалення механізмів реалізації державної політики в сфері вищої освіти	34
<i>Лазнева І.О., Швалко А.Д.</i> Прогнозування кон'юнктури світового ринку озброєння	36
<i>Леміш К.М., Орлов О.А.</i> Реструктуризація підприємств в умовах війни	38
<i>Ленчук А. С., Іжевський П. Г.</i> Мотиваційні аспекти роботи команди в процесі управління	40
<i>Майборода В. М.</i> Формування конкурентного потенціалу підприємств сфери послуг	43
<i>Матвієнко Д.О., Кущик А.П.</i> Актуальність антикризового управління корпорацією в умовах воєнного часу	45
<i>Матійчук Н. В., Юричина І. А.</i> Ефективність місцевого самоврядування: виклики та шляхи покращення	47
<i>Микулець М., Юричина І.</i> Роль молодіжної політики у прийнятті рішень на рівні територіальної громади	50
<i>Могильна Л.М., Андріяш М.Ю.</i> Управління кадровою політикою деревообробного підприємства	52
<i>Науменко О.М., Перерва П.Г.</i> Охорона інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: порівняльний аналіз	54
<i>Недзельська У.В., Кулинич Р. О.</i> Даунсайзинг як технологія проведення змін в організації	56

<i>Петько С.М.</i> Південнокорейська «Золот кампанія» у подоланні кризи 1997–1998-х років	58
<i>Прушківська Е.В., Некрасов Ю.В.</i> Удосконалення стратегії введення міжнародного бізнесу в умовах інформаційно-комунікаційного середовища	61
<i>Романенко Є. О.</i> Теоретичні засади програмно-цільового методу у бюджетній сфері, як ефективного засобу удосконалення процесів планування та реалізації державних політик	63
<i>Степанова А.В., Граціотова Г.О.</i> Поділ та взаємодія влади в процесах управління	64
<i>Teng Y., Khyzhnyakova N.O.</i> Analysis of the management of the visitor service process in shanxi museum	67
<i>Яворський В.В., Лук'ячук К.П.</i> Аналіз світового досвіду використання інструментарію публічного управління в морській галузі	69

СЕКЦІЯ 2

СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, РЕГІОНІВ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

<i>Арбузова А.С., Кулінська А.В.</i> Бюджетна система держави та її бюджетний устрій	72
<i>Александрюк Т.Ю., Сірант М.О., Сіворакиа А.А.</i> Розвиток медичного страхування в Україні	74
<i>Балан Д.В., Кулінська А.В.</i> Регулювання міжбюджетних відносин в Україні	76
<i>Бондарчук В., Маркова С. В.</i> Економічна адаптація персоналу підприємств в умовах воєнного стану в Україні	78
<i>Герасимова Т.І., Годованюк А.В.</i> Соціально-економічні виклики України в умовах війни	81
<i>Даниляк А.Д., Гусаріна Н.В.</i> Економічний розвиток Цебриківської територіальної громади в умовах децентралізації	83
<i>Добрянська Н.А., Курченко Д.С.</i> Державне управління галуззю туризму	85
<i>Дубініна Д.Є., Сисоєва К.О., Перерва П.Г.</i> Маркетингова характеристика ноу-хау та комерційної таємниці	87
<i>Дугієнко Н.О., Домніч О.В.</i> Особливості торговельного співробітництва України з країнами Європейського союзу	89
<i>Кармазіна В.С., Череп А.В.</i> Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств України	91
<i>Ленчук А.С., Юричина І.А.</i> Застосування методів планування у сфері публічного управління	94
<i>Малашенко Ю.А., Єфременко А.Г.</i> Проблеми забезпечення економічної безпеки підприємства	95
<i>Ничмоглод А.А., Федоренко О.В., Перерва П.Г.</i> Дослідження методів визначення вартості патенту	97
<i>Петренко О.П., Жечева І.П.</i> Підвищення економічної ефективності підприємства	99
<i>Приймак С.В., Рахвал І.Р.</i> Економіко-аналітичні аспекти функціонування підприємництва в умовах війни	102
<i>Савчук Т. О., Коляда Т. А.</i> Здійснення бюджетного процесу в Україні під час повномасштабного вторгнення	105
<i>Сердюк О. І., Кремпоха Я. С.</i> Інноваційні технології в управління персоналом	108

<i>Слободян В.В.</i> Переваги та недоліки функціонування «сухих портів»	110
<i>Степанова А.В., Гусаріна Н.В.</i> Джерела фінансових надходжень до місцевих бюджетів як основа фінансової автономії регіонів	112
<i>Тараненко О.О., Дугієнко Н.О.</i> Зовнішня торгівля України в умовах війни	114
<i>Тетью А.Р., Науменко Ю.В.</i> Сутність та характеристика інвестицій для розвитку вітчизняної економіки	117
<i>Фербей Г.М., Рилєєв С.В.</i> Аграрний сектор як складова економіки України: сучасні реалії, стратегічні перспективи післявоєнного відновлення та розвитку	119
<i>Чеботарьова Н.М., Лисенний І.А.</i> Проблеми та перспективи розвитку малого підприємництва в умовах війни	121
<i>Шевченко А.А., Букрєєва А.В.</i> Інноваційні технології як фактор прискореного розвитку аграрних підприємств	123
<i>Яскевич А.О., Станєва К.С., Перерва П.Г.</i> Дослідження переваг та недоліків франчайзингу	124
<i>Яворський В.В., Лук'ячук К.П.</i> Роль організаційно-економічних важелів публічного управління на ринок транспортних послуг в Україні	127

СЕКЦІЯ 3

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<i>Арбузова А.С., Граціотова Г.О.</i> Теоретичні аспекти управління змінами в державному секторі	130
<i>Балан Д.В., Граціотова Г.О.</i> Оцінка якості надання адміністративних послуг населенню в Україні	132
<i>Shepel M., Savchenko D.</i> The importance of digital learning tools in Ukrainian veterans' adaptation to social life	134
<i>Balan O., Shepel M., Chyzhevskiy Y.</i> The Importance of Public Administration in Ukraine's Tourism Potential Renovation in the Post-War Period	132
<i>Велика М.Д., Юричина І.А.</i> Удосконалення етики публічних управлінців	136
<i>Загалевиц В.Л.</i> Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування	138
<i>Кириленко Г.О., Кулінська А.В.</i> Особливості дослідження потреб і викликів органів місцевого самоврядування під час воєнного стану	140
<i>Кириленко Г.О., Липинська О.А.</i> Сутність та історична еволюція місцевого економічного розвитку	142
<i>Лиса З.В., Кулінська А.В.</i> Позабюджетні джерела прибутків органів місцевого самоврядування	144
<i>Мазілка О.О., Граціотова Г.О.</i> Оптимізація адміністративного процесу в організації як стратегічний інструмент управління	146
<i>Наливайко Н. В.</i> Досвід країн Європи щодо надання адміністративних послуг на місцевому рівні	148
<i>Рубан Д.О.</i> Досвід децентралізації та розвитку місцевої демократії у країнах світу	150
<i>Сашко І. В.</i> Механізм залучення громадян до прийняття управлінських рішень на рівні територіальної громади	149
<i>Скрябіна Є.А., Кулінська А.В.</i> Зарубіжний досвід організації територіальних громад	154

<i>Христова А.О., Граціотова Г.О.</i> Трансформація публічного управління: Вплив інтелектуального аналізу даних та штучного інтелекту на оптимізацію рішень в місцевому самоврядуванні	156
<i>Шевченко А.А., Земляк А.В.</i> Актуальні проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності аграрних підприємств в Україні	155

СЕКЦІЯ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

<i>Брадул К.С., Кулінська А.В.</i> Національна безпека України: виклики сьогодення	161
<i>Добрянська Н.А., Саленко Л.Р., Осадчук З.С.</i> Актуальні проблеми національної безпеки в туристичній діяльності в Україні	163
<i>Лиса З.В.</i> Роль цифрових технологій в галузі національної безпеки України	161
<i>Степанова А.В., Кулінська А.В.</i> Класифікація завдань системи управління національною безпекою держави	166
<i>Христова А.О., Кулінська А.В.</i> Актуальні виклики гібридної війни та їх вплив на національну безпеку України	168
<i>Шандар А.М., Козін М.В.</i> Соціальні ризики у сфері зайнятості: сутність та чинники виникнення	171

СЕКЦІЯ 5

СУЧАСНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

<i>Балтян О. М.</i> Комунікаційні канали. Функції соціальної комунікації	174
<i>Бугайчук А.А.</i> Соціально-комунікаційні інститути та методи аналізу соціальної ефективності	176
<i>Володимиров С. С.</i> Міжособистісні комунікації в сучасному суспільстві	177
<i>Іваненко Т. Я., Нехайчик Є. Є.</i> Забезпечення конфіденційності та цілісності електронного документообігу територіальної громади	179
<i>Ігольник Ю. І.</i> Рівні та форми інформаційно-комунікативної взаємодії органу місцевого самоврядування з громадою	181
<i>Кузнєцова Л. О.</i> Інтернет-комунікація як тренд повсякденних соціальних практик	183
<i>Куца О. О.</i> Сутність на види соціальної комунікації	185
<i>Льотка Я. І.</i> Міжособистісні комунікації в малих групах	187
<i>Прибега А. О.</i> Використання інтернету в професійній діяльності соціального працівника	189
<i>Пірняк О. С.</i> Роль та функції соціальної комунікації в сучасному світі	191
<i>Решота О. А., Стрільчук О. А.</i> Вплив інформаційних технологій на взаємодію громадян та держави в контексті електронного урядування.	193
<i>Сердюк М. Є.</i> Партисипаторна е-демократія та електронна петиція як її інструмент	196
<i>Сіроштан О. Ю.</i> Міжособистісні комунікації	198
<i>Тимченко Т. С.</i> Комунікаційні потреби та навички	200
<i>Троцюк К. О.</i> Модель державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства.	201
<i>Шабатура Ю. Я.</i> Загальна характеристика соціальних комунікацій	204

<i>Швець К. В.</i> Комунікаційний процес, сутність комунікацій та їх інформаційне забезпечення	205
<i>Юркова М. М.</i> Комунікації в управлінській діяльності	208

СЕКЦІЯ 6

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОДОВОЛЬЧИХ, ЕКОЛОГІЧНИХ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ

<i>Huseynov E.</i> Digitalization In Oil and Gas Companies in an Industrial Context	211
<i>Гльїна М. В.</i> Оцінювання резилієнтності екосистем та територій України (на прикладі Черкаської області)	213
<i>Кузьменко В. О., Череп А. В.</i> Особливості розробки антикризової фінансової стратегії під час військових дій в Україні	215
<i>Кузьменко В. О., Кущик А. П.</i> Інноваційні інструменти антикризового управління корпорації	217

СЕКЦІЯ 7

ДОСЛІДЖЕННЯ, ГРАНТИ ТА ПРОЄКТИ

<i>Балан О.С., Шепель М.Є., Брадул К.С.</i> Роль жіночого малого бізнесу у повоєнному відновленні територіальних громад України	219
<i>Гедлі-Дани С., Балан О.С., Шепель М.Є., Балан А.А., Самарченко І.О.</i> Фактори впливу на безпеко-орієнтоване управління об'єктів критичної інфраструктури під час дії воєнного стану	222
<i>Гаррі М., Балан О.С., Шепель М.Є., Брадул К.С.</i> Роль жіночого малого бізнесу у повоєнному відновленні територіальних громад України	225
<i>Christopher Morris, Oleksandr Balan, Maryna Shepel, Denis Savchenko.</i> The importance of digital learning tools in Ukrainian veterans' adaptation to social life	228

2. Emerging military and security technologies. URL:
<https://www.sipri.org/research/armament-and-disarmament/emerging-militaryand-security-technologies>.
3. 2019 global aerospace and defense industry outlook. URL:
<https://www2.deloitte.com/global/en/pages/manufacturing/articles/global-a-and-doutlook.html>.
4. Integrated review: call for evidence. URL:
<https://www.gov.uk/government/publications/integrated-review-call-for-evidence> дата звернення:
10.11.2022).
5. Growing consumption. URL: https://ec.europa.eu/knowledge4policy/growing-consumerism_en.

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Леміш К.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та адміністрування

*Орлов О.А., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Бердянський державний педагогічний університет, м. Запоріжжя*

Для вітчизняного бізнесу досвід, отриманий в умовах війни, та відбудова в післявоєнний період мають вирішальне значення при формуванні актуальних стратегій. Через війну Україна наразі стикається з чотирма видами витрат: людськими, матеріальними, економічними та екологічними. Масштаб деструктивних факторів та ризиків зростає з кожним днем і вимірюється мільярдами гривень. Враховуючи негативний макроекономічний вплив на економіку України, інвестиційний потенціал та зруйновану інфраструктуру, одним з ключових питань сьогодні є ретельний аналіз кризи та вивчення варіантів відновлення. Одним із шляхів виходу з кризи та підвищення ефективності діяльності підприємств є їх реструктурування.

Варто акцентувати увагу на тому, що у науковому обороті під реструктуризацією слід розуміти процедуру здійснення різного типу заходів: технічних, правових, господарських, що спрямовані на модифікацію структури конкретного підприємства, організації менеджменту, зміну форми власності, організаційно-правових зв'язків, для профіцитної фінансової трансформації, підвищення ефективності виробництва в цілому, тощо [4].

Відносно конкретних проявів зазначеного процесу, слід наголосити, що прийнято виокремлювати форми реструктуризації (стратегічна та оперативна), а також її види (фінансова, економічна, управлінська, технічна, організаційно-правова) [4].

Слід підкреслити, що українські компанії недостатньо підготовлені до ведення бізнесу в таких складних умовах. У ризикованій та небезпечній ситуації менеджери не можуть діяти за старими правилами. Водночас вони не мають досвіду в антикризовому управлінні такого масштабу, оскільки компанії зараз стикаються не лише з фінансовими ризиками, але й з фізичним руйнуванням та окупацією. Не розроблено ефективних моделей управління через дуже гнучке середовище та мінливі фактори.

За умови визнання можливостей проведення тих чи інших заходів антикризового управління, розробка й втілення програми реструктуризації може слугувати вагомим фактором усієї системи антикризових заходів.

У сучасних умовах війни найчастіше використовують такі методи корпоративної реструктуризації підприємств:

- об'єднання (злиття) корпорацій з утворенням нової юридичної особи;
- перетворення товариства;

- виділення окремих структурних підрозділів для продажу;
- виділення окремих структурних підрозділів з утворенням на їх базі нових юридичних осіб у формі дочірніх підприємств або господарських товариств;
- залучення стратегічного інвестора з уступкою йому корпоративних прав;
- перепрофілювання підприємства;

Багатьом компаніям доводиться повністю перебудовувати свій бізнес, оскільки єдиним цінним активом, що залишився, є клієнтська база. Водночас, слід зазначити, що з'являються ніші в сферах, пов'язаних зі здійсненням військової діяльності, інформаційних технологіях, медицині та інше.

Окремі компанії також повинні враховувати макроекономічні ризики, пов'язані з війною.

Слід зазначити, що зростання бюджетного дефіциту (через значне падіння податкових надходжень і збільшення видатків), як очікується, чинитиме значний інфляційний тиск на економіку, що негативно позначиться на фінансовому становищі більшості підприємств. Крім того, рівень безробіття та відтоку інтелектуальних ресурсів залишатиметься досить стабільним, оскільки чим довше триватиме війна, тим більше людей виїжджатиме з країни [3].

Таким чином, для створення, підтримання та розвитку бізнесу на довоєнних показниках, необхідно спочатку проаналізувати сектор, в якому підприємство бажає здійснювати відповідну діяльність; оцінити ресурси, необхідні для заснування та розвитку бізнесу; визначити джерела, які можуть забезпечити відповідні цілі й провести кваліфіковану реструктуризацію. Саме реструктуризація дозволить оптимізувати ті сфери діяльності підприємства, які можуть бути прибутковими в умовах війни, та згорнути ті сфери, які не приносять доходів; максимально оптимізувати ресурси й нівелювати ризики. Якісна й виважена реструктуризація дозволить бізнесу працювати в умовах війни й поступово виходити на довоєнні показники функціонування та прибутковості.

Зрозуміло, що необхідно підготувати якісний бізнес-план і виконати всі юридичні процедури для належної реструктуризації. Враховуючи можливість отримання державної та міжнародної підтримки бізнесу, варто скористатися грантовим менеджментом, який може стати оптимальним каталізатором змін на ранніх етапах становлення бізнесу. Надалі необхідно провести ґрунтовну оцінку ризиків та розробити план управління останніми. Керівникам важливо забезпечити гнучкість управління, а також те, щоб бюрократичні процедури не заважали компанії виживати в кризових ситуаціях.

Таким чином, реструктуризація підприємства в умовах війни – явище складне та багатогранне, вимагає ретельного плану дій та підходів, які б було доцільно впроваджувати в умовах війни. Варто наголосити, що за державної чи міжнародної підтримки, розробки актуальних бізнес-ідей та прогнозування потенційних ризиків можливо не тільки зберегти, але й «надати нового забарвлення» власній підприємницькій діяльності, адже бізнес-середовище – напрочуд мінливе явище, яке вимагає гнучкості розуму та долю креативу.

Список використаних джерел

- 1) Пищуліна О. Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації [Електронний ресурс] / О. Пищуліна, К. Маркевич. - Режим доступу: <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf> (дата звернення: 17.05.2023).
- 2) Іванов С. Вплив збройного конфлікту (війни, бойових дій) на вартість підприємства: [монографія] / С. Іванов. - Дніпропетровськ : Маков., 2015. - 179 с.
- 3) Зварич Р. Локальні конфлікти в глобальній економіці. / Р. Зварич // Актуальні питання розвитку економіки. - 2020. - Т. 2, № 63. - С. 88–101.

4) Леміш К.М. Основи формування механізму реструктуризації промислових підприємств. / К.М. Леміш // Економіка і регіон. Науковий вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. - Полтава: ПолтНТУ, 2010. - № 25-С2 (спеціальний випуск 2). – С.111-115.

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОБОТИ КОМАНДИ В ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ

Ленчук А. С., студентка 3-го курсу, за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»

*Ізевський П. Г., професор, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова*

Для забезпечення ефективного управління персоналом проекту, необхідна ефективна модель мотивації. Мотивація включає різні чинники, які підштовхують людину до активної діяльності при виконанні своїх обов'язків. Основні з цих факторів включають матеріальну винагороду, різноманітність роботи, можливість професійного зростання, задоволення від досягнутих результатів, підвищення відповідальності, ініціативу, а також сприятливий мікроклімат в колективі.

У команді існують функціональні ієрархії та різні рівні влади, і менеджер повинен знайти ті мотиви, які стимулюють саме його персонал. Мотивація - це спонукальний фактор, який стимулює людей до активності для досягнення цілей проекту. Вона включає в себе сили, які підштовхують людину працювати над досягненням певних цілей з витратою зусиль, старанням, і наполегливістю [1].

Сучасні теорії мотивації ґрунтуються на результатах психологічних досліджень і можуть бути поділені на дві основні категорії.

I. Змістовні теорії мотивації, які визначають основні потреби людини, що є драйверами її дій:

1. Теорія Абрахама Маслоу, відома як піраміда Маслоу, яка описує ієрархію потреб, включаючи фізіологічні, безпеки, належність, повагу та самореалізацію.

2. Теорія Д. Мак-Клелланда, яка вказує на потреби влади, успіху і причетності як ключові фактори мотивації.

3. Теорія Ф. Герцберга, розрізняючи гігієнічні та мотиваційні фактори в роботі та середовищі, які впливають на задоволення працівника.

II. Процесуальні теорії мотивації, які розглядають вибір стилю поведінки та розподіл зусиль в залежності від конкретних ситуацій:

1. Теорія очікувань, яка визначає, як очікуваність результатів впливає на мотивацію людини.

2. Теорія справедливості, що розглядає справедливий розподіл нагород та визнання як мотивуючий чинник.

3. Модель Портера-Лодлера, яка допомагає розуміти, як обрання стилю лідерства впливає на ефективність мотивації в організації [2].

У проектній команді відсутність чіткої функціональної ієрархії призводить до того, що багато звичайних методів мотивації стають неефективними. До того ж, особливості проектної діяльності впливають на традиційні фактори мотивації та роблять їх більш складними в застосуванні.